

ولایت لهوگر

دگرگونی ستراتیژیک یک جامعه کهن

از زنده یاد مرجان کمال به زبان فرانسوی

مترجم: فریده نوری کمال

بخش اول

پیشگفتار مترجم:

اخیراً بعد از رحلت مرجان از این جهان فانی به سوی ابدیت، در ماه جولای ۲۰۱۸، کتابی زیر نام

(MELANGES D'ETHNOGRAPHIE ET DIALECTOLOGIE)

از طریق پوسته برایم رسید. که به سلسله یک تعداد مضامین تحقیقاتی محققین مختلف، یک مضمون تحقیقاتی مرجان نیز در این کتاب (ص ۳۱۷ - ۳۴۱) به نشر رسیده است، که هم باعث افتخار من شد و هم از غیبتش و این که با تمام وجودش به وطن خود عشق می ورزید، و نتوانست راهی را که برای میهنش در پیش گرفته بود به آخر برساند، مرا در دریای غم و اندوه فرو برد. به اثر خواهش و تقاضای دوستان معزز و عالی مقام، و گرفتن اجازه از مرجع مربوطه، شروع به ترجمه آن نمودم، که البته دارای کمی ها و کاستی هایی خواهد بود که امید به بزرگواری شان، هم قلم بدستان محترم، و هم مرجان عزیزم مرا ببخشند.

مضمونی به زبان فرانسوی که به قلم

زنده یاد "مرجان کمال"

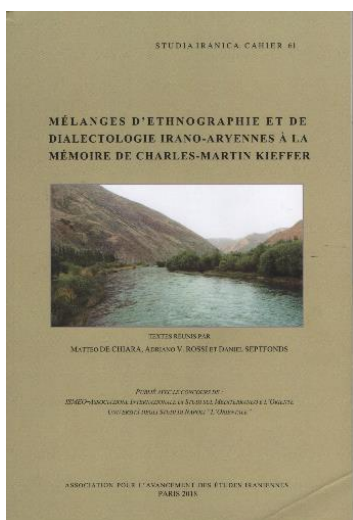
نوشته شده

و در کتاب

MELANGES D'ETHNOGRAPHIE ET "

" DIALECTOLOGIE

در سال ۲۰۱۸ میلادی در پاریس به نشر رسیده

مرجان در ولایت لهوگر با یک دخترکی از مردم آن سامان

ولایت لهوگر

دگرگونی ستراتیژیک یک جامعه کهن
زراعتی - مالداري

خلاصه (Résumé):

ولایت "لهوگر" در طول تاریخ طویل خود به پروسه دگرگونی های زیاد سیاسی و اقتصادی مواجه بود. قبل از جنگ، مردم این ولایت، با وجود آن که ولایت لهوگر به حیث ذخیره گاه گندم کابل شناخته شده بود، از سبب فشار، بلند رفتن نفوس به مشکلات اقتصادی رو به رو بودند. در سال های ۱۹۸۰ میلادی نظر به شامل شدن به جهاد، تعادل برهم خورده، و این کار به بی ریشه شدن اجتماعی مردم انجامید.

دینامیک خشونت اساساً تابع و وابسته به معاملات و زد و بند های کشور می باشد، و بعد از سال هایی ۲۰۰۰ میلادی بدون تغییرات باقی ماند. ولایت لهوگر از نقطه نظر جیو - ستراتیژیک برای شبکه های جهادی فراملتی مهم می باشد، زیرا به حیث دهلیز عبور و مرور بین دو پایگاه سابقه جهادی در جنوب شرق و شمال شرق افغانستان موقعیت دارد. از همین پایگاه ها ستراتیژی توسعه و گسترش شورشیان بعد از سال ۲۰۰۴ میلادی و همچنین ولسوالی های ولایت لهوگر مانند ولسوالی خروار، ولسوالی کوچی و ولسوالی ازره نقش مهم را داشتند.

لغات کلیدی: (Keywords) (Mots - clés)

لهوگر، اقتصاد دهات، نژاد، قبیله، جنگ، شورش، جهاد.

**** * ****

دولت افغانستان که از سال ۲۰۰۲ میلادی توسط جامعه بین المللی حمایت می گردد، به یگ درگیری مسلحانه رو به رو است. شورشیان توسط یک ائتلاف یا اتحاد که همانا حوزه اسلام سیاسی یعنی جهاد مسلحانه می باشد با هم یکجا و متوصل گردیدند. احضار و دعوت به جهاد در جامعه افغانستان انعکاس دهنده عنصر اساسی و بارز فعالیت های دسته جمعی و سیاسی می باشد و این تعلق می گیرد به فهرست شورش و قیام، ضد استعماری قرن نهم میلادی.

از زمان جنگ علیه جماهیر شوروی در سال های ۱۹۸۰ میلادی، این تصور و مفهوم جهاد یک انگیزه بارز و مسلط زندگی سیاسی گردید. با وجود آن پیچیدگی ها در پدیده خشونت مسلحانه به خشونت چند دستگی و دسته جمعی تعویض می گردد. در واقع تأسیس گروه های سیاسی - نظامی (تنظیم ها) که در زمان مقاومت علیه شوروی ها ساخته شده بود از بنیاد خود را یکی از دیگری، از نظر نژادی و قبیله‌ای متمایز می دانند. در اثنای جنگ، آن ها یک ستراتیژی را انکشاف دادند که عبارت از کنترل سرزمین، که در اصل همانا پروسه دوامدار پارچه، پارچه شدن صحنه سیاسی و درگیری های خشونت بار از نوع دسته جمعی (قومی) می باشد، که همین دینامیک را بعد از باز شدن یک صحنه جدید جنگ بین المللی در سال ۲۰۰۱ میلادی نیز حفظ نمودند.

بسیج شدن از نظر هویتی، چه قومی باشد و یا مذهبی و جهادی در یک ولایتی مانند ولایت لهوگر چه مفهوم می تواند داشته باشد؟

مستقر شدن دو منطق در دراز مدت باید مورد اهمیت و بررسی برای دانستن دینامیک خشونت مسلحانه مد نظر گرفته شود. از یک طرف بی ریشه شدن جامعه دهات افغانستان که قبل از جنگ آغاز شده بود و بعد از سال ۱۹۷۹ میلادی نشان دهنده تشکیل یک محیط اجتماعی در وضعیت جنگ که ضدیت همه علیه همه را مساعد ساخت. و از طرف دیگر گنجاندن یا الحاق یک قسمت یا یک حوزه در داخل شبکه فراملتی تعیین کننده برای دانستن وظیفه جیوستراتژیکی و بالاخره یک بازی نهفته در پدیده خشونت مسلحانه می باشد.

این مقدمه کوتاه تاریخی - سیاسی از ولایت لهوگر به دو زمان نشان داده می شود، قسمت اول آن اختصاص داده شده به محیط فزیک و اجتماعی ولایت قبل از جنگ و قسمت دومی آن به منطقی که توسط جنگ بعد از سال های ۱۹۸۰ روی کار آمده است.

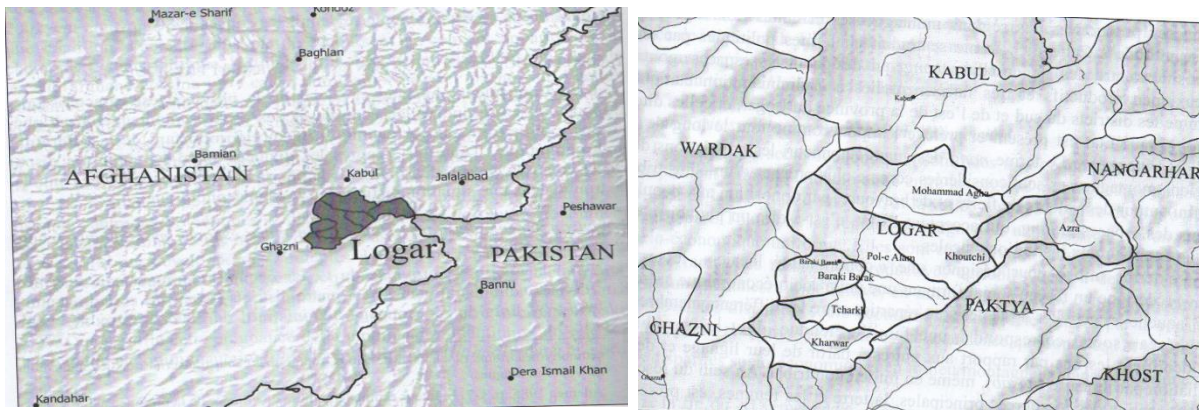
دره لهوگر در محیط فزیک و اجتماعی آن

منظری از دره زیبای لهوگر افغانستان

ولایت لهوگر از نقطه نظر محیطی - فیزیکی و اجتماعی مشخص گردیده است از یک دره مرکزی و دیگر مناطق و ساحه های که در بین کوه ها در مقابل آن، که این تقابل مطابقت به یک علت و انگیزه مهم در ادبیات مردم شناسی یا انسان شناسی (Anthropologie) می نماید.

با وجود آن به قرار اطلاعات اجتماعی - اقتصادی که در دسترس است، قبل از جنگ، تمامی ولایت به شمول دره مرکزی در یک وضعیت سخت از نظر پلان اقتصادی قرار داشت.

نقشه های لهوگر

محیط فیزیکی:

قبایل بین مناطق یا ساحات کوهستانی (ننگ) (nang) و دره ها (قلنگ) (qalang).

قبل از جنگ ولایت لهوگر دارای مساحت ۴۴۰۹ کیلومتر مربع، که از نظر اداری به چهار ولسوالی و دو علاقرداری تقسیم گردیده بود: در هنگام تقسیمات دوباره، ولایت به هفت ولسوالی تقسیم گردید که دو علاقرداری نیز به ولسوالی مبدل و شامل همین هفت ولسوالی می باشد. ولسوالی ازره که قبلاً در ولایت همجوار پکتیا موقعیت داشت به ولایت لهوگر ملحق گردید. دریایی که از این ولایت می گذرد بنام خود ولایت یعنی دریای لوگر نامیده می شود، که عبارت از یک شاخه دریای کابل بوده که از نظر جهت یابی از جنوب غرب به طرف شمال شرق جریان دارد. نفوس ولایت در سال ۲۰۱۵ - ۲۰۱۶ میلادی به سه صد و نود و دوهزار و چهل و پنج نفر (۳۹۲۰۴۵) تخمین گردیده است (این ارقام دیموگرافیک توسط تشکیلات سازمان مرکزی نفوس شماری داده شده است)

(Central – Statistic – Organization, CSO) که یک آژانس دولتی می باشد.

ولسوالی خروار

ادامه دارد...